

Varhaiskasvatuksen vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen uudelleen järjestelyt

Sivla 23.05.2024 § 55
2069/05.09.00/2024

Valmistelu varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, puh. 040 5079571

Jämsän varhaiskasvatuksessa toimii kolme (3) vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmää Hallin, Jokivarren ja Koivulinnan päiväkodeissa (sivistyslautakunta 29.4.2020 § 33). Ryhmien paikkaluvussa ja henkilöstöresurssissa on huomioitu varhaiskasvatuslain (540/2018) 35 § säädökset koskien tuen tarpeisten lasten huomioimista päiväkodin henkilöstön mitoituksessa. Ryhmissä on 18 paikkaa ja kasvatushenkilöstö muodostuu kahdesta varhaiskasvatuksen opettajasta ja kahdesta varhaiskasvatuksen lastenhoitajasta. Ryhmissä olevat lapset ovat pääsääntöisesti 3 - 5 vuotiaita.

Vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmissä olevista lapsista useammalla lapsella on tuen tarpeita. Pienennetty ryhmäkoko ja lisätty henkilöstöresurssi mahdollistaa lasten yksilöllisten tuen tarpeiden huomioimisen osana normaalia lapsiryhmän toimintaa.

Varhaiskasvatuslain muutos lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen tuki tuli voimaan 1.8.2022. Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti tuki varhaiskasvatuksessa järjestetään yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena lähipäiväkotiperiaatteen mukaisesti. Lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin. Tukea tarvitsevia ja saavia lapsia on käytännössä jokaisessa päiväkodissa ja useammassa ryhmässä. Vuoden 2024 talousarvioon on kirjattu, että varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta tuen resurssit tulisi olla joustavammin käytettävissä niissä ryhmissä, joissa lapset ovat, ei vain osoitettuna kiinteästi tiettyihin ryhmiin.

Vaikka alle kouluikäisten lasten ikäluokat ovat pienentyneet, on alle kouluikäisten lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen noussut. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuvista lapsista on noin 10 % tehostetun tai erityisen tuen tarpeita. Tuen tarpeet ovat usein monimuotoisia, laaja-alaisia ja päällekkäisiä. Keväällä 2024 on kymmenen päiväkodin 19 lapsiryhmässä yhteensä 56 lasta, jotka saavat tehostettua tai erityistä tukea varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Näistä lapsista syksyllä jatkaa varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa 33. Kaikkien lasten tuen tarpeet eivät ole tiedossa aina toimintakauden alussa. Lisäksi uusia lapsia tulee varhaiskasvatukseen ympäri vuoden.

Tämän pohjalta kiinteistä vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmien resurssi järjestettäisiin uudelleen 1.8.2024 alkaen ja sama resurssi olisi joustavasti käytettävissä jokaisella varhaiskasvatusalueella. Tällä hetkellä vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmät ovat läntisellä (Hallin ja Jokivarren päiväkodit) ja pohjoisella (Koivulinna päiväkodit) alueilla. Tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia on kuitenkin myös

eteläisellä alueella, jossa ei ole lainkaan vahvemman tuen ryhmää. Esimerkiksi toimintakaudella 2024-2025 tehostetun ja erityisen tuen tarpeisten määrä on läntisellä alueella pienempi kuin eteläisellä tai pohjoisella.

Muutosta on valmisteltu varhaiskasvatuksen erityisopettajien työkokouksissa sekä varhaiskasvatuksen johtoryhmissä kuluva toimintakauden aikana. Huhtikuussa 2024 tehtiin lapsivaikutusten arviointi työryhmässä, jossa oli edustajia eri ammattiryhmistä jokaiselta varhaiskasvatusalueelta. Arvioinnissa pohdittiin nykyisen mallin ja resurssien uudelleen järjestelyn vaikutuksia neljän kysymyksen avulla:

1. Miten vaihtoehdossa voidaan tukea lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä parhaalla mahdollisella tavalla?
2. Millaisia vaikutuksia toteutusvaihtoehdolla on lapsiin?
3. Miten vaihtoehdossa käy kasvatuksen, opetuksen ja ohjauksen toteutukselle ja laadulle sekä oppimisen tuelle?
4. Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen yksilölliseen tukemiseen?

Yhteenvedona tehdyssä lapsivaikutusten arvioinnissa todettiin, että tuen resurssin uudelleen järjestely vahvistaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sekä vastaa varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttamiseen varhaiskasvatuksessa annettavan tuen näkökulmasta verrattuna nykyiseen, kiinteisiin tuen ryhmiin. Näissä ryhmissä on luotu omia toimintatapoja ja -malleja. Ryhmissä on opittu tekemään työtä vahvemman tuen näkökulmasta. Henkilöstöresurssin lisäys mahdollistaa paremmin pienryhmätoiminnan. Varhaiskasvatuslaki kuitenkin velvoittaa järjestämään jokaiselle lapselle hänen tarvitsemaansa tukea.

Huhti-toukokuun vaihteessa tehtiin huoltajille asiakaskysely, jossa selviteltiin myös huoltajien näkemystä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen järjestelyihin. Kyselyyn vastasi yhteensä 98 huoltajaa, tukea koskeviin kysymyksiin 95 huoltajaa. Heitä pyydettiin valitsemaan vaihtoehdoista niitä, joita he pitivät tärkeänä lapsen tuen järjestämisessä. Vastajaat saivat valita useamman vaihtoehdon. Valittuja vaihtoehtoja oli yhteensä 509.

Mitä pidät tärkeänä lapsen tuen järjestämisessä? Voit valita useamman vaihtoehdon.	n	%
Lapsi saa tarvittavan tuen lähipäiväkodissa	85	89,5 %
Vanhempi saa riittävästi tietoa tuen järjestämisestä	67	70,5 %
Vanhempi saa tietoa, miten lapselle annettu tuki on toiminut	65	68,4 %
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana tuen järjestämisessä	47	49,5 %
Vahvempaa tukea järjestetään vain tietyissä päiväkodeissa	8	8,4 %
Vanhempia kuullaan tuen järjestämiseen liittyvissä asioissa	66	69,5 %
Lapsiryhmän kokoa on pienennetty	50	52,6 %
Lapsiryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen avustaja	29	30,5 %
Lapsiryhmässä työskentelee neljä kasvattajaa (2 opettajaa ja 2 lastenhoitajaa)	40	42,1 %
Lapsiryhmässä toimitaan pienryhmissä	49	51,6 %
Joku muu, mikä	3	3,2 %

Tärkeimpiä asioita tuen järjestämisessä huoltajien mukaan on, että lapsi saa tarvittavan tuen lähipäiväkodissa, vanhemmat saavat riittävästi tietoa ja heitä kuullaan tuen järjestämisestä sekä he saavat tietoa siitä, miten lapselle annettu tuki on toiminut.

Lisäksi huoltajilta kysyttiin saavatko he tietoa lapsen tuen toteumisesta varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa. 64 % vastanneista koki saavansa riittävästi, 23 % jonkin verran, 6 % ei saa riittävästi ja 10 % haluaisi saada enemmän tietoa. Koko kyselyn tulokset käsitellään sivistyslautakunnassa syksyllä 2024.

Tehtyjen lapsivaikutusten arviointien ja huoltajien kyselyn tulosten pohjalta on perusteltua, että uuden toimintakauden alusta 1.8.2024 kiinteät vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmien resurssit järjestettäisiin uudelleen ja lapsen tuki suunnitellaan joustavasti toimintatapoihin ja opetukseen, ryhmäkokoon tai henkilöstöresurssiin vaikuttamalla siellä, missä tukea tarvitaan.

Tämä tarkoittaa, että Hallin, Jokivarren ja Koivulinnan päiväkodeissa olevat kiinteästi määrätyt vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen lapsiryhmät muuttuvat kolmen kasvattajan ja 21 varhaiskasvatuspaikan lapsiryhmiksi.

Muutosta on käsitelty edellä mainittujen päiväkotien henkilöstöpalavereissa kevään aikana ja vielä toukokuussa.

Samalla vapautuva resurssi, neljäs kasvattaja (yhteensä kolme (3) lastenhoitajan vakanssia) ja/tai pienennetty lapsiryhmän koko (18 varhaiskasvatuspaikkaa) jakautuu jokaiselle varhaiskasvatusalueelle, niin että joka alueella on käytettävissä yksi lisäkasvattaja ja pienennetty lapsiryhmä. Tuen resurssin joustava käyttö määritellään toimintavuosittain joka alueella päiväkodeissa ja ryhmissä ilmenevän tarpeen mukaan.

Resurssin käytöstä päättää varhaiskasvatuksen aluepäällikkö pedagogisen asiantuntijan ja erityisopettajan kanssa käytyjen keskustelujen ja esityksen pohjalta. Tuen resurssi voi toteutua yhdessä ryhmässä tai jakaantua kahdelle ryhmälle tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen avustajaresurssi säilyy ennallaan.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen selvittää asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Jämsän kaupungin hallintosäännön 26 § mukaan lautakunnat kehittävät ja johtavat alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta päättää, että varhaiskasvatuksen vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen resurssit järjestellään uudelleen 1.8.2024 alkaen seuraavasti:

1. Hallin, Jokivarren ja Koivulinnan päiväkotien kiinteät vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmät muuttuvat kolmen (3) kasvattajan ja

21 varhaiskasvatuspaikan lapsiryhmiksi.

2. Vapautuva resurssi, yhteensä kolme (3) kasvattajaa/lastenhoitajaa ja pienennetty lapsiryhmän koko (18 varhaiskasvatuspaikkaa) kohdennetaan jokaiselle varhaiskasvatusalueelle (yksi kasvattaja ja yksi pienennetty ryhmäkoko/alue)

3. Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö päättää edellä mainitun resurssin käytöstä toimintavuosittain omalla varhaiskasvatusalueellaan.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointikoordinaattori Tiina Riihinen saapui klo 18.24

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen poistui klo 18.25